



Kursplan för

## **Klinisk psykologi 2, 25.5 hp**

Clinical Psychology 2, 25.5 credits

Denna kursplan gäller från och med höstterminen 2018.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

HT10 , HT11 , HT12 , HT13 , HT14 , HT15 , HT16 , HT17 , HT18

Kurskod	2PS016
Kursens benämning	Klinisk psykologi 2
Hp	25.5 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Psykologi
Nivå	AV - Avancerad nivå
Betygsskala	Underkänd (U), godkänd (G) eller väl godkänd (VG)
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk neurovetenskap
Beslutande organ	Programnämnd 8
Datum för fastställande	2010-05-21
Reviderad av	Utbildningsnämnden CNS
Senast reviderad	2020-11-11
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2018

### **Särskild behörighet**

Godkänt resultat från psykologprogrammets termin 1-5 omfattande 150 högskolepoäng samt minst 7,5 högskolepoäng från ordinarie kurs på termin 6.

För moment 3 gäller att student som underkänts på verksamhetsförlagd utbildning (VFU)/motsvarande till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskerats, är behörig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen har fullföljts.

### **Mål**

#### *Moment 1*

Efter genomgången kursmoment ska studenten kunna:

- redogöra för och använda sig av motiverande samtalsmetodik
- beskriva samtals-/intervjumetodologiska principer och avväganden i olika populationer och situationer. Dessa principer och avväganden ska även diskuteras ur ett etiskt perspektiv

*Moment 2*

Efter avslutat kursmoment ska studenten kunna:

- ställa diagnos vid komorbida somatiska/psykiatriska tillstånd med hjälp av DSM-systemet
- teoretiskt och praktiskt diskutera samt genomföra beteendeanalys/fallkonceptualisering
- redogöra för och tillämpa kunskap om vetenskapsteori och forskningsmetod/design inom klinisk psykologi
- på ett fördjupat sätt redogöra för genomförande av och visa förståelse för teorin bakom olika evidensbaserade behandlingsmetoder vid psykiatriska/beteendemedicinska syndrom
- kunna diskutera etiska och juridiska frågeställningar inom klinisk psykologi utifrån tillämpliga lagar (Patientdatalagen, 2008:355; Patientsäkerhetslagen, 2010:659; Offentlighets- och sekretesslagen, 2009:400) och föreskrifter (Socialstyrelsens föreskrifter om informationshantering och journalföring i hälso- och sjukvården; SOSFS 2008:14) samt egna ställningstaganden, med särskilt avseende på sekretess och journalföring

*Moment 3*

Efter avslutat kursmoment ska studenten kunna:

- genomföra diagnostisk intervju med syfte att ställa diagnos och avgöra lämplighet för internetbehandling
- under handledning genomföra psykologisk behandling via internet för diagnostiserade psykologiska problem
- i enlighet med relevant lagstiftning och instruktion i journaltext återge behandlingsprocessen och dess utfall

*Moment 4*

Efter avslutat kursmoment ska studenten kunna:

- planera och genomföra testning med WAIS samt ge återkoppling till testperson
- beskriva och administrera vanligt förekommande kliniska utredningsinstrument
- planera och genomföra komplexa neuropsykologiska utredningar och föra differentialdiagnostiska resonemang
- redogöra för och tillämpa kliniska principer/lagar/etik vid utredningar och intygs-/utlåtandeskrivning

*Moment 5*

Efter avslutat kursmoment ska studenten kunna:

- redogöra för grundläggande begrepp inom allmän farmakologi
- redogöra för läkemedel och läkemedelsgrupper som används vid behandling av psykiatriska och neurologiska sjukdomar och vid smärta, samt redogöra för verkningsmekanismer, biverkningar och farmakokinetiska effekter för dessa läkemedel

## Innehåll

Kursen har 5 moment.

### Samtals- och intervjumetodik 3: Motiverande samtal, 3.0 hp

Betygsskala: GU

Under moment 1 får studenterna lära sig färdigheter i motiverande samtal. Dessutom ges kunskap om samtal med olika populationer (t.ex. barn-äldre), dels kunskap om samtal i specifika kontextuella situationer (t.ex. rättsliga situationer) och centrala aspekter att förhålla sig till i dessa sammanhang (t.ex.

minnesförmåga, samtalslängd, tolk, etc.). Syftet är att studenten ska kunna använda motiverande samtalsfärdigheter samt generell samtalsmetodik i skilda situationer på ett flexibelt och individualiserat sätt utifrån evidensbaserade riktlinjer.

## **Diagnostik: bedömning och intervention, 9.0 hp**

Betygsskala: VU

Moment 2 innehåller fördjupad kunskap kring etiologi, symptombild, beteendeanalys och evidensbaserad behandling vid vanliga DSM-diagnoser, t.ex. depression, social fobi, paniksyndrom och specifik fobi. Momentet innehåller även genomgång av beteendemedicinsk bedömning och behandling. Ett behandlande perspektiv betonas, dvs. planering och genomförande av evidensbaserade behandlingsinsatser inom fältet kognitiv beteendeterapi (KBT), motiverat av forskningsläget. Processen från beteendeanalys och bedömning till planering av behandlande insatser diskuteras och övas på. Momentet innehåller även inslag som belyser lagar och föreskrifter och etiska resonemang som är tillämpliga i kliniska sammanhang.

Praktiska färdigheter som tas upp inom ramen för Klinisk psykologi 2, moment 1 och 2, övas vidare på inom ramen för den parallella kursen "Självkänedom och kliniska färdigheter" 4,5 hp.

## **Psykologisk behandling via internet, 3.0 hp**

Betygsskala: GU

Studenten får, under moment 3, ta detaljerad del av ett evidensbaserat internetupplägg för behandling av vanligt förekommande psykiatrisk eller hälsorelaterad problematik. Varje student genomför diagnostisk intervju med patient och får under handledning genomföra internetbaserad psykologisk behandling.Handledning och föreläsningar ges kring behandlingsupplägget. Mot slutet av kursmomentet sammanfattas behandlingskontaktens resultat.

## **Utredningsmetodik och utlåtandeskrivning, 6.0 hp**

Betygsskala: VU

Under moment 4 får studenterna detta andra inslag av utredningsmetodik/utlåtandeskrivning vid psykologprogrammet, där studenterna får träna administration, tolkning och återkoppling av ett allmänt begåvningsstest för vuxna (WAIS) genom att testa en vuxen testperson och observera ytterligare en testning. Vid en testverkstad får studenterna i grupp fördjupa sig i ett eller flera vanligt förekommande utredningsinstrument som de ska beskriva och administrera inför sina kurskamrater. Studenten fördjupar vidare sina färdigheter i att planera och genomföra komplexa neuropsykologiska utredningar, att föra differentialdiagnostiska resonemang och skriva utlåtande och intyg. Neuropsykologisk behandling diskuteras under momentet.

## **Grundläggande farmakologi, 4.5 hp**

Betygsskala: VU

Inom ramen för moment 5 får studenten grundläggande kunskaper i allmän farmakologi inklusive farmakokinetik ("vad gör kroppen med läkemedlet?"), farmakodynamik ("vad gör läkemedlet med kroppen?") och läkemedelsinteraktioner. Dessutom får studenten grundläggande kunskaper om vilka läkemedel och läkemedelsgrupper som används vid behandling av psykiatriska och neuropsykiatriska syndrom (t.ex. depression, bipolärt syndrom, ångestsyndrom, schizofreni, ADHD och substansberoende) och vissa neurologiska sjukdomar (t.ex. epilepsi och demens) samt smärta. Fokus ligger på att förstå hur läkemedlen/läkemedelsgrupperna verkar i kroppen, vilka biverkningar de kan ge, samt hur kroppen kan påverka läkemedlen.

## **Arbetsformer**

Undervisningen består av lärarledda föreläsningar, filmer, rollspel, diskussionsseminarier, grupparbeten, handledningstillfällen, klientarbete, samt webbaserad undervisning. Vissa seminarier, övningstillfällen, grupparbeten och inlämningsuppgifter under kursens gång är obligatoriska. Kursansvarig bedömer om och i så fall hur frånvaro från obligatoriska utbildningsinslag kan tas igen. Innan studenten deltagit i de obligatoriska utbildningsinslagen eller tagit igen frånvaro i enlighet med kursansvarigs anvisningar kan inte studieresultaten slutrapporteras. Frånvaro från ett obligatoriskt utbildningsinslag kan innebära att den studerande inte kan ta igen tillfället förrän nästa gång kursen ges.

## Examination

### *Moment 1*

Studentens teoretiska och praktiska kunskaper examineras genom:

- 1) kodning av inspelade motiverande samtal
- 2) skriftligt PM om samtal i olika situationer och populationer

På momentet ges något av betygen Godkänd (G)/Underkänd (U). För att få godkänt på kursmomentet krävs minst betyget G på examinationsuppgifterna 1 och 2.

### *Moment 2*

Studentens kunskaper examineras genom

- 1) rollspelsseminarium där studenten ska genomföra diagnostisk intervju samt beteendeanalys med en patient rollspelad av seminarieledare
- 2) fem seminarier (social fobi, specifik fobi, paniksyndrom, depression och beteendemedicin) inför vilka studenten ska läsa empiriska och teoretiska artiklar och under seminariet på ett fördjupat sätt diskutera artiklarnas innehåll och betydelse för psykologisk behandling vid respektive tillstånd
- 3) skriftliga kortare prov tenderar den basala teoridelen
- 4) skriftlig tentamen som inkluderar bl.a. diagnostik, beteendeanalys och psykologisk behandling i enlighet med evidens och psykologisk teori

På examinationsuppgift 1-3 ges något av betygen Godkänd (G)/Underkänd (U). På examinationsuppgift 4 ges något av betygen Väl Godkänd (VG)/Godkänd (G)/Underkänd (U). För att få godkänt på kursmomentet krävs minst betyget G på examinationsuppgift 1-4. För VG krävs betyget G på examinationsuppgift 1-3 och VG på examinationsuppgift 4.

### *Moment 3*

Studentens färdigheter, kunskaper och bedömningsförmåga examineras genom:

- 1) uppvisad förmåga att genomföra diagnostisk intervju
- 2) uppvisad förmåga att genomföra internetbehandling under handledning
- 3) författande av journalanteckning om behandlingsprocess och behandlingsutfall

På examinationsuppgifterna ges något av betygen Godkänd (G)/Underkänd (U). För att få godkänt på kursmomentet krävs minst betyget G på examinationsuppgifterna 1-3.

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning (VFU) eller motsvarande om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett VFU-tillfälle är förbrukat. I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt VFU-tillfälle på denna kurs.

### *Moment 4*

Studentens kännedom om utredningsmetodik och utlåtandeskrivning examineras genom

- 1) muntlig och skriftlig redovisning av testverkstaden
- 2) godkänd WAIS-testning
- 3) skriftlig inlämningsuppgift: Utlåtande och intyg

På examinationsuppgift 1-2 ges något av betygen Godkänd (G)/Underkänd (U). På examinationsuppgift 3 ges något av betygen Väl Godkänd (VG)/Godkänd (G)/Underkänd (U). För att få godkänt på kursmomentet krävs minst betyget G på examinationsuppgift 1-3. För VG krävs betyget G

på examinationsuppgift 1-2 och VG på examinationsuppgift 3.

#### *Moment 5*

Momentet examineras med en muntlig dugga och en skriftlig hemtentamen. På duggan ges betyg Godkänd (G) eller Underkänd (U). På den skriftliga tentamen ges något av betygen Väl Godkänd (VG) /Godkänd (G) /Underkänd (U). För att bli godkänd på hela momentet krävs G på duggan och G på den skriftliga tentamen och för VG krävs G på duggan och VG på den skriftliga tentamen.

För att bli godkänd på hela kursen krävs minst betyget G på alla examinationsuppgifter under moment 1-5. För att få VG på hela kursen krävs betyget VG på minst två av kursmomenten 2, 4 och 5 samt G på kursmoment 1 och 3.

#### *Begränsning av examinationstillfällen på teoretiska kursmoment:*

Student som ej fått godkänt resultat efter ordinarie examinationstillfälle har rätt till att delta vid ytterligare fem examinationstillfällen. Om studenten genomfört sex underkända tentamina/prov ges inte något ytterligare examinationstillfälle. Som examinationstillfälle räknas de gånger som studenten deltagit i ett och samma prov. Inlämning av blank skrivning räknas som examinationstillfälle. Examinationstillfälle till vilket studenterna anmält sig men inte deltagit räknas inte som examinationstillfälle.

#### *Begränsning av verksamhetsförlagd utbildning/kliniska moment:*

Student som ej fått godkänt på ordinarie verksamhetsförlagd utbildning/kliniskt moment (t ex internetbehandling under handledning) har rätt att delta vid ytterligare ett tillfälle (detta kan dock vara vid nästkommande kursgivning).

## Övergångsbestämmelser

Kursen är ersatt av kurs 2PS043, och gavs för sista gången HT19.

Examination enligt kursplan 2PS016 erbjuds sista gången HT21 för studenter som inte fullföljt kursen med godkänt resultat. Examination görs fram tills dess i samband med examinationstillfällen på kursen 2PS043, se schema på kurswebben för 2PS043. För att delta i examination krävs anmälan och i vissa fall ett aktivt studentkonto.

## Övriga föreskrifter

Kursutvärdering sker enligt KIs lokala riktlinjer. Resultat och eventuella åtgärder återförs till studenterna på kurswebben.

## Litteratur och övriga läromedel

### Litteratur och övriga läromedel

Artiklar/kompendium och enskilda kapitel kan tillkomma

#### *Hela kursen:*

*Sverne Arvill, Ebba*

#### **Etik och juridik för psykologer och psykoterapeuter**

4 uppl : 2010

ISBN:978-91-44-06628-8 LIBRIS-ID:11790095

*Kursbok på annan, tidigare kurs*

[Sök i biblioteket](#)

*Damell, Camilla; Klefbom, Jenny*

#### **Journalföring för psykologer**

1. uppl. : Stockholm : Liber, 2012 - 125 s.  
ISBN:978-91-47-09407-3 LIBRIS-ID:12478687

[Sök i biblioteket](#)

### ***Moment 1: Samtals- och intervjumetodik 3***

*Miller, William R.; Rollnick, Stephen*

#### **Motiverande samtal : att hjälpa människor till förändring**

3., [dvs 4]., utg. : Stockholm : Natur & Kultur, 2013 - 516 s.

ISBN:9789127135390 LIBRIS-ID:14008440

[Sök i biblioteket](#)

Artiklar/kompendium enligt anvisning.

### ***Moment 2: Klinisk psykologi: diagnostisering och intervention***

#### **Clinical handbook of psychological disorders : a step-by-step treatment manual**

*Barlow, David H.*

Fifth edition. : New York : The Guilford Press, 2014. - xvi, 768 p.

ISBN:9781462513260 (hardcover) LIBRIS-ID:16260484

[Sök i biblioteket](#)

*Ramnerö, Jonas; Törneke, Niklas*

#### **Beteendets ABC : en introduktion till behavioristisk psykoterapi**

2., [rev.] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2013 - 232 s.

ISBN:978-91-44-07959-2 LIBRIS-ID:13909031

*Kursbok på annan, tidigare kurs. Valda kapitel.*

[Sök i biblioteket](#)

*Farmer, Richard F.; Chapman, Alexander L.q (Alexander Lawrence)*

#### **Behavioral interventions in cognitive behavior therapy : practical guidance for putting theory into action**

Washington, DC : American Psychological Association, 2008 - 341 s.

ISBN:1--43380241-4 LIBRIS-ID:10664333

*Fördjupningslitteratur - ej obligatorisk. Kursbok på parallell kurs "Självkänedom och kliniska färdigheter"*

[Sök i biblioteket](#)

#### **KBT inom psykiatri**

*Öst, Lars-Göran*

2. rev. & utökade utgåvan : Stockholm : Natur & Kultur, 2013 - 424 s.

ISBN:9789127135604 (inb.) LIBRIS-ID:14291372

*Fördjupningslitteratur - ej obligatorisk*

[Sök i biblioteket](#)

Artiklar/kompendium enligt anvisning.

### ***Moment 3: Psykologisk behandling via internet***

Aktuell behandlingsmanual (erhålles under kursens gång)

### ***Moment 4: Utredningsmetodik och utlåtandeskrivning 2***

*Selander, Ulla-Britt; Nyman, Håkan*

**Psykologutlåtanden och intyg**

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2008 - 94 s.

ISBN:978-91-44-04779-9 LIBRIS-ID:10920306

[Sök i biblioteket](#)

Artiklar/kompendium enligt anvisning

***Moment 5: Farmakologi***

*Arborelius, Lotta*

**Neurofarmakologi : för psykologer, psykoterapeuter och beteendevetare**

Natur & Kultur Akademisk, 2016 - 304 s.

ISBN:9789127137790 (inb.) LIBRIS-ID:17417857

[Sök i biblioteket](#)

Fass: [www.fass.se](http://www.fass.se)

Läkemedelsboken: <http://lakemedelsboken.se>